

Yargıtay Birinci Başkanlığından :

1597 sayılı Kanunun 70 inci ve geçici 10 uncu maddeleri hükümleri uyarınca, 5/7/1976 günü toplanan Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu'nda, gizli oy ve açık tasnif ile yapılan seçim sonunda;

1 — Sekizinci Ceza Dairesi Üyesi Orhan Erdoğan, Dördüncü Ceza

Dairesi Üyesi Nedim Mısırhoğlu ve Birinci Ceza Dairesi Üyesi O. Mikdat Kılıç Yüksek Savcılar Kurulu asil üyeliklerine,

2 — Altıncı Ceza Dairesi Üyesi Nadir Yüzbaşıoğlu ve aynı Daire Üyesi Necmi Şeşen Yüksek Savcılar Kurulu yedek üyeliklerine,

Seçildikleri, 1597 sayılı Kanunun 70 inci maddesi uyarınca ilân olunur.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Kararı

ÖZETİ: Köy İhtiyar Meclisinin Köy Sıvat yeri için özel kişilere ait taşınmaz malları kamulaştırılabileceği hk.

Esas No : 1972/7

Karar No : 1975/16

Ezine İlçesine bağlı, Aladağ Köyünde sıvat yeri sağlamak amacıyla, Köy İhtiyar Meclisince taşınmaz malın istimlakine dair alınan karar üzerine açılan davanın Altıncı Dairece görülerek, istimlak kararının iptaline dair 22/1/1962 tarih, E. 1958/1537, K. 1962/137 sayılı karar verilmiş; Enez İlçesine bağlı Vakıf Köyünde sıvat yeri temini maksadıyla, Köy İhtiyar Meclisince taşınmaz malın istimlakine karar verilmesine binaen açılan davanın aynı dairece görülmesi sonucunda davanın reddi hakkında 24/3/1971 tarih ve E. 1969/1867, K. 1971/985 sayılı karar itiraz edilmiş olduğu cihetle kararlar arasında aykırılık bulunduğundan bahisle içtihadın birleştirilmesi için ilgilisi İbrahim Uzun tarafından Danıştay Başkanlığına başvurulması üzerine düzenlenen dosya Birinci Başkanlıkca 521 sayılı Danıştay Kanununun 46 ncı maddesi gereğince İçtihatları Birleştirme Kuruluna havale edilmiş olmakla raportör üyenin açıkladığı raporu, Başkanun sözcüsünün «Köyün, köy hayvanlarının su gereksinmesini karşılamak amacıyla, bir taşınmazın tamamını veya bir bölümünü kamulaştırmaya yasal veya hukuksal yönden yetkili bulunup bulunmadığını saptamak, çözümlenmesi gereken sorunun konusunu teşkil etmektedir.

31/8/1956 günlü ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 1. maddesinde «Amme Hükmi şahısları ile müesseseleri tarafından umumî menfaatler için lüzumlu işlere tahsis edilmek üzere hususî şahıslara ait gayri menkullerin ve kaynakların istimlakî ile hususî şahıslar lehine mahsus kanunlarına müsteniden yapılacak istimlaklar bu kanun hükümlerine tabidir.» denildikten sonra istimlak, «değer pahası peşin verilmek suretiyle yapılabilir» hükmü yönünden, Anayasa Mahkemesinin 10/4/1973 günlü ve E. 1972/53, K. 1973/16 sayılı kararı ile iptal edilmiş olan aynı yasanın 3 üncü maddesinde de istimlakın, ancak bunu yapacak idarenin kanunen ifasına mûmur bulunduğu amme hizmetinin veya teşebbüsün yürütülmesine lüzumlu gayrimenkullerin ve kaynakların bu kanun hükümleri dairesinde yapılabileceği öngörülmüş ve muvakkat endümen mazbatasında ise; «3 üncü madde, istimlak şartlarını tayin etmektedir. Ne gibi hallerde istimlak yoluna başvurulacağının birer birer sayılmasından kaçınılmıştır. İdare kamu hizmeti ve teşebbüsü ile görevlendirildiği ve bu görevi kanundan aldığı için, kamulaştırmayı ancak o hizmet ve teşebbüsün yürütülmesine lüzumu taşınmaz ve köy malları ile bunlar üzerinde kısmen veya tamamen irtifak hakkı tesisinde cayan edeceği hususu kabul edilmiştir.... Köy veya beldenin veya köy yahut belde sakinlerinin medenî, sıhhi, bedî ve benzeri ihtiyaçlarının düzenlenmesi ve tehlikeden korunması düşüncesi ile köy ve belediye sınırları içerisinde tesis yapmak için gerekli yerler kamulaştırılabilir.....» görüşüne yer verilmiştir.

Demek oluyorki, kamu tüzel kişileri ve müesseselerinin, kamu kudretine dayanak, kamu yararı amacı ile kişilere ait taşınmaz malları bir kamu hizmetinin veya teşebbüsün yürütülmesine ayrılmak veya kamu mallarına katılmak üzere bedeli karşılığında iktisap etmesine yasal yönden bir engel bulunmamaktadır. Başka bir deyimle idare, yasaların kendisine verdiği görev ve hizmetleri yerine getirmek, kamuya yararlı bir teşebbüsü yürütmek için lüzumlu olan taşınmaz malları ve kaynakları kamu kudretine dayanarak zorla iktisap edebilir.

Bir Komün idaresi olan köyün, kamu hizmeti ifa etmekle görevli ve yükümlü doğal bir ademî merkezîyet idaresi olduğu kuşkusuzdur. Köyün ve o köyde oturanların müşterek ve genel çıkarlarını sağlayıcı hizmetleri yerine getirmek köy yöneticilerinin görevleri gereğidir.

Köy Kanununda, köyün mecburi ve mecburi olmayan işlerinin sayılması, köy yöneticilerinin bu işler dışında müşterek ve genel

çıkarlar bakımından başkaca işler yapamayacakları ve kamu hizmetinin ancak bu örnek olarak sayılan işlerden ibaret olduğu anlamını taşımaz ve böyle bir yorum biçimi, köyün doğuşu ve oluşum amacına da uygun düşmez.

Toplum gereksinmelerinin zaman süreci içinde dondurulması olanaksızdır. Bu gereksinmeler, sosyo-ekonomik gelişmelere paralel olarak sürekli bir tempo içinde çoğalmakta ve anılan gereksinmelerin yerine getirilmesi kaçınılmaz bir zorunluk olarak ortaya çıkmaktadır. Köy Kanununun yürürlüğe girdiği 7 Nisan 1340 tarihinden yani 1925 yılından önce önemli sayılmıyan bir uğraşının bu gününün yaşam koşulları altında bütün işlerin en önemlisi niteliğini kazanabileceği olağandır.

Öte yandan, 442 sayılı Köy Kanununun, 14. maddesinin 28 inci bendinde «Köy namına iyi cinsten boğa, aygır, teke ve koç satın almak» köyün işleri arasında gösterilmiştir. Damızlık hayvan alımını köyün görevleri arasında sayan bir yasanın, temel uğraşlarının biri de hayvancılık olan köy halkının, bu hayvanlarının su ihtiyaçlarının sağlanması için sıvat yeri yapımına izin vermediği söylenemez. Aksi bir düşünce yasakoyucunun amacına aykırı düşeceği gibi yine Köy Kanununun «bir kaç köy arasında müşterek olan sıvat» yerinin hangi köye ait olduğunu düzenleyen 6 ncı maddesi hükmü karşısında da anlamsız kalır. Bu açıklamalara göre, köyün mecburi ve isteğe bağlı işleri arasında sayılmamış olduğu gerekçesine dayanılarak, köyün veya köy halkının müşterek ve genel yararları ve çıkarları bakımından yerine getirilmesi zorunlu bazı hizmetlere tahsis edilmek üzere özel mülkiyet kapsamına giren bir taşınmazın tamamının veya bir bölümünün istimlak edilemeyeceği yolundaki görüşe katılmaya olanak yoktur.

O halde içtihatların, bu açıklamalarımızda gözönünde tutularak, 6 ncı Dairenin 1969/1867 Esas ve 1971/985 Karar sayılı kararı doğrultusunda birleştirilmesinin yerinde olacağı yolundaki açıklamaları sözü edilen kararlar, konu ile ilgili mevzuat incelenerek gereği düşünüldü :

I — İlgili Daire Kararları :

A — Aladağ Köyü İhtiyar Meclisinin istimlak kararı üzerine açılan dava sonunda Altıncı Dairece verilen 22/1/1962 tarih ve E. 1958/1537, K. 1962/137 sayılı kararda : «Köy Kanununun 44. maddesinin ikinci fıkrası hükmü, 6830 sayılı İstimlak Kanununun açık ve kesin hükmü ile ilga edilmiştir.» Diğer taraftan bu kanunun amme idarelerinin yapmakla görevli işleri başarabilmek için lüzumlu gayrimenkulleri istimlak edebileceklerini hükme bağlamıştır. Köy Kanunu ise, sıvat yapmayı köyün mecburi ve ihtiyari vazifeleri arasında saymış değildir. «Bu itibarla sıvat yapmak için istimlak muamelesi yapılması kanunla verilmiş olan yetkiyi aşmak demektir. Yukarıda açıklanan sebeplere binaen istimlak kararının iptaline.» denilmektedir.

B — Vakıf Köyü İhtiyar Meclisinin istimlak kararı üzerine açılan dava sonunda Altıncı Dairece verilen 24/3/1971 tarih ve E. 1969/1867, K. 1971/985 sayılı kararda : «6830 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3 ve 4 üncü maddeleri ile kanunen yapılmasından sorumlu ve yükümlü bulunan kamu hizmetinin veya teşebbüsün yürütülmesi için gerekli taşınmaz malların kamulaştırılmasında veya bu taşınmaz mallar üzerinde irtifak hakkı kurulmasında ilgili tüzel kişilerine, anılan kanunun 5/1 - a maddesi ile de köy yararına kamulaştırmalarda köy ihtiyar kuruluna yetki verilmiş bulunduğu, 442 sayılı Köy Kanununda köyün müşterek ve umumî menfaatinin söz konusu olduğu hallerde köy için gerekli işleri yapmakla köy idareleri görevli bulunduğu göre, davalı köy idaresinin sıvat yerine zaruri ihtiyacı bulunduğu, sıvat mahallî için en uygun yerine mezkûr gayrimenkulün bulunduğu yer olduğu ve aynı yerin uzun zamandır sıvat yeri olarak kullanılmakta olduğu anlaşıldığından gayrimenkulün bu amaçla kamulaştırılmasına karar verilmiş olmasında kamu yararının gözetilmiş olduğu ortada olup, usul ve kanuna aykırılık yoktur. Bu nedenle davanın reddine» denilmektedir.

II — İNCELEME :

Konu ve sorunun açıklanmasına ışık tutacağı cihetle kamulaştırmanın tarifine yer verilmesi gereklidir.

İdare hukukunda : (Kamulaştırma idarenin umumî menfaatler düşüncesiyle ve amme kudretine dayanarak amme emlakine kalbetmek veya amme menfaatinin icap ettirdiği hususlara tahsis etmek veya bu hususlarda kullanmak üzere bedelli mislini, değer pahasını vermek şartıyla bir gayrimenkulü cebren iktisap etmesidir.) tarzında tarif edilmektedir. (Siddik Sami Onar. İdare Hukukunun Umumi Esasları Cilt III sayfa 1513)

Mevzuata gelince :

1961 Anayasasının 38 inci maddesinin birinci fıkrası : «Devlet ve Kamu tüzel kişileri, kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılıklarının peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malları, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, tamamını veya bir kısmını kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idari irtifaklar kurmaya yetkilidir.» hükmünü taşımaktadır.

6830 sayılı İstimlak Kanununun birinci maddesi ise «Amme hükmü şahıslarıyla müesseseleri tarafından umumî menfaatler için lüzumlu işlere tahsis edilmek üzere hususi şahıslara ait gayrimenkullerin ve kaynakların istimlakı ile hususi şahıslar lehine mahsus kanunlarına müsteniden yapılacak istimlakler bu kanun hükümlerine tabidir.» hükmünü âmirir.

Yukarıda metni yazılı Anayasanın 38 inci maddesinin birinci fıkrasındaki «Kamu yararının gerektirdiği haller» ibaresi ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun birinci maddesindeki «Umumi menfaatler için lüzumlu işler» ibaresiyle kamu yararı ilk şart olarak öngörülmüş; kamulaştırmanın hukuki tarifinde aynı suretle kamu yararı ilk şart olarak sayılmış bulunmaktadır.

Gerçekten her kamulaştırma muamelesi kamu yararı kararıyla başlar. Bu karar bütün kamulaştırma muamelesinin esasını ve temelini teşkil eder.

Anayasasının 38 inci maddesinin birinci fıkrasındaki «Kanunla gösterilen esas ve usullere göre» ibaresi ile kasdedilen kanunun istimlak Kanunu olduğuna şüphe yoktur. 6830 sayılı İstimlak Kanununun 1 inci maddesinde ise : «İstimlakler bu kanun hükümlerine tabidir.» ibaresiyle Anayasa hükmüne muvazi olarak bir hüküm sevk edilmiş bulunduğu meydandadır.

Ancak İstimlak Kanununun 3 üncü maddesindeki : «İstimlak, ancak bunu yapacak idarenin kanunen ifasına memur bulunduğu amme hizmetinin veya teşebbüsün yürütülmesine lüzumlu gayrimenkullerin ve kaynakların bu kanun hükümleri dairesinde değer pahası peşin verilme şartıyla yapılabilir.» hükmü Anayasa Mahkemesinin 10/4/1973 tarih ve E. 1972/53, K. 1973/16 sayılı kararıyla iptal edilmiş olduğu cihetle kamulaştırmalarda bu madde hükmüne dayanılamayacağı şüphesizdir.

İstimlak Kanunu kamulaştırmalarda umumî menfaat kararı verecek mercileri 5 inci maddesinde belirtmektedir. Bu maddenin 1 - a bendi hükmüyle köy lehine istimlaklerde Köy İhtiyar Meclisi görevli kılınmaktadır.

Öte yandan 442 sayılı Köy Kanununun 9 uncu maddesinde : (İşbu kanunla köye verilen işleri görmek «köy muhtarının» ve «ihtiyar meclisinin» vazifesidir.) hükmü yer almaktadır. Aynı Kanunun 12 nci maddesinde köye ait işler mecburi ve köylünün isteğine bağlı işler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kanunun 13 üncü maddesi köylünün mecburi işlerini, 14 üncü maddesi de köylünün isteğine bağlı işleri ayrı ayrı saymaktadır.

Binaenaleyh gerek istimlak kanunu ve gerekse köy kanunu hükümlerine göre köy lehine yapılacak kamulaştırmalarda köy ihtiyar meclisi görevli bulunmaktadır.

Her ne kadar köy kanununda sıvat yeri köylünün mecburi ve köylünün isteğine bağlı işleri arasında sayılmamış ise de köy hayvanları için sıvat yerine ihtiyaç bulunması halinde, köy ihtiyar meclisince bu yerin sağlanması için özel kişilere ait taşınmaz malların kamulaştırılmasına kanunî bir engel yoktur. Zira Köy Kanununun 13 ve 14 üncü maddelerinde ayrı ayrı sayılan işler tadadı ve tahdidî mahiyette değil, köylüye ve köy idarecilerine yol gösterici nitelikte birer örnekten ibarettir. Nitekim sözü geçen kanun maddelerinde kanunkoyucu tarafından, çağdaş uygarlığın icap ve ihtiyaçlarından olarak kullanması zorunlu hale gelen elektrik enerjisinden köylerin de yararlanması öngörülmüş; köylünün isteğine bağlı işler arasında bir örnek daha getirilmiş; kanunun 14 üncü maddesine 19/2/1954 tarih ve 6250 sayılı Kanunla 32 nci fıkra eklenmiş bulunmaktadır. Bu fıkranın metni : (Köy elektrik tesisatı vücuda getirmek.) dir.

Esasen idareler kamu yararı düşüncesiyle kamu kudretine dayanarak kamu emlakine kalbetmek veya kamu yararının gerekli kıldığı hususlara tahsis etmek veya bu hususlarda kullanmak üzere değer pahasını vermek şartıyla özel kişilere ait taşınmaz malları zorla iktisap edebilirler.

Bir kamu tüzel kişisi olan köylünün varlığını sürdürebilmesi için köy kamu hizmetlerinin yürütülmesi zorunludur. Bu itibarla köye ait işleri görmekle görevli ve yükümlü bulunan köy idarecilerinin, kamu yararı amacıyla, köylünün müşterek ve umumî yararlarının gerekli kıldığı hallerde, kamu hizmetlerinin yürütülmesine lüzumlu olan, özel kişilere ait taşınmaz malları kamulaştırabileceklerine şüphe yoktur.

Köylünün ve köyde yaşayan halkın yıllar geçtikçe ihtiyaçlarının çoğalacağı ve yeni ihtiyaçlarının ortaya çıkacağı bedihidir.

442 sayılı Köy Kanunu 7/4/1940 tarihinde (1925 yılında) yürürlüğe konulmuş; o tarihten itibaren geçen 50 yıl içinde; köylerde vaki sosyal ve iktisadi gelişmelere muvazi olarak yerine getirilmesi zorunlu ihtiyaçların ortaya çıkmış olacağı da bir gerçektir.

Adı geçen kanunun 2 nci maddesi köyü : (cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan toplu ve dağınık evlerde oturan insanlar bağ ve bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler.) suretinde nitelendirmektedir. Köy halkının bağ ve bahçe ve tarlaları mevcut olunca hayvanlarının da bulunacağı tabidir. Zira tarım ile uğraşan köylünün hayvancılıkla da uğraşacağı meydandadır. Hal böyle olunca köy hayvanlarının su ihtiyacını sağlamak için sıvat yeri yapılmasına lüzum hasıl olduğunda bu işin gerçekleştirilmesinde köylünün ve köylünün müşterek ve umumî yararı bulunacağı izahtan varestedir. Bu nedenlerle köye ait işleri yürütmekle görevli ve yükümlü olan ihtiyar meclisinin köye bir sıvat yeri yapılması gerekli olduğu halde kamu yararı kararıyla özel kişilere ait taşınmaz malları kamulaştırması mümkündür. Aksi bir düşünce kanunkoyucunun güttüğü amaca aykırı düşer.

III — SONUÇ :

Yukarıda açıklandığı üzere gerek Anayasa ve gerekse İstimlak Kanunu kamulaştırmada ilk şart olarak kamu yararını öngörmektedir.

Gerçekte her kamulaştırma muamelesi bir kamu yararı kararıyla başlar. Bu karar kamulaştırma muamelesinin esasını ve temelini teşkil eder.

6830 sayılı İstimlak Kanunu köy lehine yapılacak kamulaştırmalarda kamu yararı kararı verecek mercii Köy İhtiyar Meclisi olarak belirtmekte, 442 sayılı Köy Kanunu da köye ait işleri görmekle aynı mercii görevli ve yetkili kılmaktadır.

Köy Kanununda köye ait işler mecburi ve isteğe bağlı işler diye ikiye ayrılmakta; her gruptaki işler birer birer sayılmaktadır. Yalnız bu işler arasında köy sıvat yeri bulunmamaktadır. Kanunda köy sıvat yerinin sayılmamış olması bu işin yapılamayacağı anlamını taşımaz. Zira mecburi ve isteğe bağlı işler diye belirtilen işler tahdidî ve tadadı nitelikte değil, köylüye ve köy idarelerine yol gösterici birer örnekten ibarettir.

Öte yandan köy halkının tarımla birlikte hayvancılıkla da uğraşacakları tabidir. Köylünün, yıllar geçtikçe, çoğalan ve ortaya çıkan yeni ve zorunlu ihtiyaçlarının karşılanması, köylünün ve köy halkının müşterek ve umumî yararına olacağı şüphesizdir. Köy hayvanlarının su ihtiyacını karşılamak için bir sıvat yerine lüzum ve ihtiyaç bulunması halinde, bu yerin sağlanarak hizmetin yürütülmesi köylünün ve köylünün müşterek ve umumî yararına olacağı meydandadır. Başka bir deyimle bu işin gerçekleştirilmesinde kamu yararı bulunduğu cihetle, köy işlerini yapmakla görevli ve yükümlü köy idaresinin, özellikle köy lehine yapılacak kamulaştırmalarda, kamu yararı kararı almaya yetkili bulunan Köy İhtiyar Meclisinin, bu konuda özel kişilere ait taşınmaz malları kamulaştırabileceği ortadadır.

Belirtilen nedenlerle İçtihadın Altıncı Dairesinin 24/3/1971 tarih ve E. 1969/1867, K. 1971/985 sayılı kararı doğrultusunda birleştirilmesine 19/12/1975 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY YAZISI

X — Anayasasının 38 inci maddesinin birinci fıkrası ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun birinci maddesi, hükmü kamulaştırmalarda kamu yararını ilk şart olarak öngördüğüne şüphe yoktur.

Ancak İstimlak Kanununun 5 inci maddesinin 1 - a bendi hükmüne göre, köy lehine kamulaştırmalarda kamu yararı kararı verecek mercii Köy İhtiyar Meclisidir. 442 sayılı Köy Kanununun 9 uncu maddesi hükmü gereğince Köy Kanunu ile köye verilen işleri görmek üzere Köy Muhtarı ve İhtiyar Meclisi görevlidir.

Köy Kanununun 12 nci maddesinde köye ait işler mecburi ve köylünün isteğine bağlı işler diye ikiye ayrılmakta; 13 üncü maddesinde mecburi işler, 14 üncü maddesinde isteğe bağlı işler birer birer bütün teferruatı ile sayılmaktadır. 12 nci maddenin birinci fıkrası ise isteğe bağlı işlerde köy derneği kararının alınması gerekli olduğunu hükme bağlamış bulunmaktadır. Yalnız köy sıvat yeri gerek mecburi ve gerekse isteğe bağlı işler arasında sayılmamaktadır.

İdare organlarına, görev ve yetkinin kanunlarla verileceği, görev ve yetki sınırlarının da kanunlarla tespit olunacağı izahtan varestedir.

Köy Kanununun 13 ve 14 üncü maddelerinde sayılan mecburi ve isteğe bağlı işler tadadlı ve tahdidî niteliktedir. Bu işlerin köylüye ve köy idarecilerine yol gösterici nitelikte olduğunu kabule imkân yoktur. Zira yol gösterici nitelikte olsalardı kanunda (bu gibi işler), (benzeri/ işler), (emsali işler) ve (lüzum görülen işler) gibi ibarelerden birinin yer alması gerekirdi. Kanunda bu yolda konulmuş her hangi bir ibare mevcut değildir.

Her ne kadar Köy Kanununun 2 nci maddesinde sayılan köy orta mallarından yalnız (cami, mektep yapmak) işleri mecburi işler arasında sayılmakta isede, 6 ncı maddede sayılan köy orta mallarından sıvat yeri, mecburi ve isteğe bağlı işler arasında bulunmamaktadır.

Öte yandan Köy Kanununun isteğe bağlı işleri sayan 14 üncü maddesine 19/2/1954 tarih ve 6250 sayılı Kanunla 32 nci fıkra eklenmek

suretiyle (köy elektrik tesisatı vücuda getirmek işi öngörülmektedir. Köyün ve köy halkının yıllar geçtikçe müsterek ve umumi ihtiyaçlarının artacağı ve yeni ihtiyaçlarının ortaya çıkacağı tabiidir. Ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar arasında karşılanması lüzumlu görülenler, özellikle köye elektrik tesisatı yapılması gerekli bulunması halinde, bu işi yapmağa köy idaresi yetkili bulursa idi, kanuna, sözü geçen fıkranın eklenmesine mahal yoktu.

Kaldı ki kanun koyucu köylerde sıvat yeri yapılmasını öngörmüş olsaydı Köy Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçen elli yıl içinde bu konuda kanuna bir hüküm vazede bilirdi. Köy Kanununda sıvat yeri yapılacağına dair bir hüküm sevk edilmemiş olduğuna, köy işleri mecburi ve isteğe bağlı işler diye bütün teferruatı ile ayrı ayrı sayılmış olduğuna göre, köy idarecilerinin görev ve yetkilerinin sınırlandırılmış olduğu ortadadır. Aksî bir düşünce anılan kanunun sözü geçen maddelerinin vazıı maksadına aykırı düşer. Bu itibarla Köy İhtiyar Meclisinin, köye sıvat yeri sağlanması amacıyla özel kişilere ait taşınmaz malları kamulaştırmasına görev ve yetkileri yönünden imkân yoktur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle İçtihadın Altıncı Dairesinin 22/1/1962 tarih E. 1958/1537, K. 1962/137 sayılı kararı doğrultusunda birleştirilmesinin yerinde olacağı görüşü ile karara karşıyım.

YÖNETMELİKLER

Yargıtay Başkanlığından :

27 Ağustos 1974 tarihli ve 14998 sayılı Resmî Gazete de yayınlanan Yargıtay Yayınları Döner Sermayesi İşletme Yönetmeliğinin 2, 6, 16, 17, 21, 23, 24 25, ve 26 maddelerinin değiştirilmesi hakkında Yönetmelik

MADDE 1 — Yönetmeliğin 2. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yapılacak iş ve hizmetler :

Madde 2 — Döner Sermaye ile aşağıdaki iş ve hizmetler yapılır :

a) Yargıtay Kararlarını Türk Hukukunun gelişmesine yararlı olacak nitelikteki Türkçe yazılmış ya da Türkçeye çevrilmiş eserleri ve yazıları yayımlamak.

b) Yabancı dilde veya harflerle yazılmış eserleri Türkçeye ve Türk harflerine çevirtmek ve yayımlamak. Bu işlerle teklif ve yayın haklarını satın almak.

MADDE 2 — Yönetmeliğin 6. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Giderler :

Madde 6 — Döner Sermaye ve işletme gelirleri ile karşılanacak giderler şunlardır :

a) 2 nci maddede yazılı iş ve hizmetler için gerekli görülen giderler. (Doğrudan doğruya döner sermaye işlerinde kullanılmak şartıyla araç, gereç ve demirbaş satın alınabilir.)

b) İşçi ücretleri ve toplu sözleşmelerle işçilere tanınan özlük hakları ile ilgili giderler.

c) Harcırah Kanunu uyarınca ödenecek yolluklar.

d) Aşağıdaki şartların gerçekleşmesi halinde fazla çalışma ücretle karşılanır.

1 — Görevin Kanun ile belirli bir süre içinde bitirilmesinin zorunlu bulunması,

2 — Hizmetin gereği olarak işçiye birlikte çalışma saatleri ve günü dışında çalışmanın zorunlu bulunması,

3 — Görevin gereği olarak çalışma saatlerini aşması zorunlu işlerde çalışılması,

Yayın İşleri Müdürlüğünce hazırlanacak fazla çalışmanın uygulama esasları, yıllık fazla çalışma saati toplamı ile saat başına ilgili yıl Bütçe Kanununa uygun olarak ödenecek ücretler bütçe mutabakatı sağlanarak Döner Sermaye Yönetim Kurulu kararı ve İta Amirinin onayıyla ödenir.

1, 2 ve 3 ncü derece yönetici kadrolarında bulunanlara fazla çalışma ücreti ödenemez.

MADDE 3 — Yönetmeliğin 16. maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

Veznedar :

Madde 16 — Döner sermayeye ait paraları alma, ödeme ve bunları kasada saklama işleri kefaleti bağlı bir veznedar tarafından yapılır.

Döner sermaye kasasında 5.000,— TL. ya kadar para bulundurulabilir. Fazlası Merkez Bankasında veya muhabiri olan T.C. Ziraat Bankasında açılacak bir hesapta saklanır.

Bankadaki paralar, Yayın İşleri Müdürü ile Saymanın birlikte imzalayacakları çeklerle çekilir.

MADDE 4 — Yönetmeliğin 17. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mutemet :

Madde 17 — İta Amiri, mutemede ivedilikle alınması gereken çeşitli maddelerin alınmasında veya harcamaların yapılmasında kullanılmak üzere, 5.000,— TL. ya kadar avans verebilir.

MADDE 5 — Yönetmeliğin 21. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 21 — Döner Sermaye İşletmesinin alma, satma, onarım, taşıtma, kiraya verme, kiralama ve bunlara benzer işlemleri, teklif isteme, pazarlık, açık eksiltme ve artırma, kapalı zarf usulü ile yapılır.

Ancak, 5.000,— TL. ya kadar çeşitli ve acele alım, satım, taşıtma, onarım işlemleri ile muayyen tarifeli iş ve hizmet giderleri mutemetler eliyle ve komisyon kararına lüzum olmaksızın yatırmaya ita amiri yetkilidir.

MADDE 6 — Yönetmeliğin 23. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Pazarlık usulü :

Madde 23 — Aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü uygulanır. a) Yönetim Kurulunca artırma ve eksiltmeye konulması gerekli görülmeyen 5.000,— 25.000,— TL. arasındaki işlerde,

b) Gerek kapalı zarf gerek açık artırma ve eksiltme ve gerekse teklif isteme usulü ile yapılacak ihale işlerine istekli çıkmaması veya istekliler tarafından, kabul edilmeyecek tekliflerin ileri sürülmesi halinde,

c) Yalnız bir firmadan veya tek müesseseden sağlanma olanağının bulunduğu yetkili mercilerce belirlenmiş madde ve malzeme alımlarında ya da iş ve hizmetlerin yaptırılmasında,

d) Sözleşmenin feshi üzerine acele yapılması gereken işlerde.

MADDE 7 — Yönetmeliğin 24. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Açık artırma ve eksiltme :

Madde 24 — Muhammen bedeli 25.000,— liradan fazla ve 100.000,— liraya kadar işler açık artırma ve eksiltme suretiyle yapılır. Açık artırma veya eksiltmede istekliler, belirtilen gün ve saatte aşağıda yazılı